

ALGEMENE TOELICHTING Beleidsregels Schuldhulpverlening gemeente Renkum 2012

De gemeente heeft met de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) expliciet de taak gekregen om regie te voeren en integraal beleid te ontwikkelen. Dat betekent dat niet alleen gewerkt wordt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem, maar dat ook iets wordt gedaan aan de andere problemen waar de persoon mee te maken heeft (en die mede oorzaak zijn van het ontstaan van problematische schulden). Daarbij moet de gemeente werk maken van het betrekken van andere beleidsterreinen. Te denken valt aan zorg (verslaving, gezondheid), re-integratie (werkloosheid), openbare orde (criminaliteit), welzijn (psychosociale hulpverlening), onderwijs (preventie) en armoedebeleid (terugdringen niet gebruik sociale voorzieningen).

De gemeenteraad heeft op 27 juni 2012 de nota Integrale schuldhulpverlening; Meerjarenbeleidsplan schuldhulpverlening 2012 - 2015 gemeente Renkum vast te stellen. In dit beleidsplan is de visie van de gemeente op het terrein van de schuldhulpverlening neergelegd.

Het gemeentelijk beleid is er op gericht om (sociale) uitsluiting zoveel als mogelijk tegen te gaan, zodat inwoners mee kunnen doen. Eén van de factoren die inwoners bij het meedoen belemmert is schuldenproblematiek. Integrale schuldhulpverlening is beleid dat zich richt op deze belemmering.

Het doel vanuit de Wgs is het verbeteren van de positie en de vaardigheden van personen die problematische schulden hebben door middel van het bieden van diensten, activiteiten en/of financiële middelen. Hoe hoger de inwoner klimt op de 'schuldhulpverleningsladder' (zie deel 2 van Integrale schuldhulpverlening; Meerjarenbeleidsplan schuldhulpverlening 2012 - 2015 gemeente Renkum), des te zelfstandiger en meer zelfredzaam de inwoner kan participeren in de samenleving. Financiële zelfredzaamheid draagt dan ook bij aan de emancipatie en participatie van de inwoner. Financiële zelfredzaamheid kan worden gedefinieerd als het verantwoord besteden en beheren van inkomen (uit werk of uitkering) zodat problematische schulden worden voorkomen.

Van bepaalde inwoners is het echter aannemelijk dat zij nooit volledig financieel zelfredzaam zullen worden. Deze inwoners zullen dan zodanig worden ondersteund dat in ieder geval de eerste levensbehoeften zijn gewaarborgd.

Om de uitvoering van de wet en het Meerjarenbeleidsplan schuldhulpverlening 2012-2015 gemeente Renkum zorgvuldig te laten plaatsvinden, heeft het college beleidsregels opgesteld ten aanzien van toelating tot, recidive en beëindiging van de schuldhulpverlening. De eigen verantwoordelijkheid van de schuldenaar komt (nog meer) centraal te staan. De schuldenaar moet zich ervan bewust zijn dat er van hem wordt verwacht dat hij alles wat binnen zijn vermogen ligt in het werk stelt om de (problematische) schuldsituatie te voorkomen cq aan te pakken. De gemeente fungeert alleen als adviseur/coach/bemiddelaar in deze.

TOELICHTING ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel is gebaseerd op artikel 1 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Onder de term (integrale) schuldhulpverlening wordt het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn/haar financiële problemen verstaan, maar ook ondersteuning bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan of voor omstandigheden die verhinderen dat de financiële problemen kunnen worden opgelost. Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan (preventie) en terugkeren (nazorg).

Artikel 2. Doelgroep gemeentelijke schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening staat in beginsel open voor alle natuurlijke personen van de gemeente Renkum van 18 jaar en ouder.

De schuldhulpverlening is niet toegankelijk voor zelfstandigen met een nog functionerende onderneming.

Integrale schuldhulpverlening is bedoeld voor inwoners van wie redelijkerwijs is te voorzien dat die niet zullen kunnen voortgaan met het betalen van hun schulden of in een toestand verkeren dat zij zijn opgehouden te betalen. Integrale schuldhulpverlening wordt geboden indien een inwoner niet langer in staat is zonder hulp van derden een oplossing voor zijn schuldsituatie te vinden.

Artikel 3. Aanbod schuldhulpverlening

Eerste lid:

Het college verleent schuldhulpverlening indien zij dit noodzakelijk acht. Op deze manier wordt recht gedaan aan het beleidsmatige uitgangspunt van de eigen verantwoordelijkheid. Daar waar de burger in staat moet worden geacht om de (dreigende) schuldenproblematiek zelf of via zijn netwerk aan te pakken en te regelen, kan schuldhulpverlening achterwege blijven.

Tweede lid:

Bij het bepalen van de aard van de ondersteuning weegt het college onder andere de zaken genoemd onder a t/m e tegen elkaar af. Op deze manier wordt gekozen voor een selectieve en gerichte inzet met als uitgangspunt het leveren van maatwerk.

Artikel 4. Verplichtingen

Deelname aan de schuldhulpverlening is niet vrijblijvend. Aan de belanghebbende wordt een aantal algemene en (nadere) individuele verplichtingen opgelegd. De verplichtingen worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de schuldhulpverlener, de gemeente, en de verzoeker.

Eerste lid:

In het eerste lid gaat het om de inlichtingenplicht en medewerkingsplicht zoals opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze plichten gelden vanaf het moment dat iemand zich tot de gemeente wendt met een verzoek tot schuldhulpverlening. Met andere woorden, deze plichten gelden zowel in de fase van aanvraag als gedurende het traject.

Tweede lid:

In dit artikel wordt beschreven wanneer een aanvraag tot schuldhulpverlening niet in behandeling wordt genomen. Op grond van Algemene wet bestuursrecht dient er eenmaal een redelijke hersteltermijn geboden te worden. De verzoeker wordt na de eerste uitvraag nog eenmaal in de gelegenheid gesteld om aan de informatieplicht of medewerkingsplicht te voldoen.

Derde lid:

In het derde lid is vastgelegd wat er onder andere onder de medewerkingsplicht wordt verstaan. Hierbij geldt altijd een maximale inspanningsverplichting.

Om financieel zelfredzaam te worden, is het van belang dat de verzoeker over een betaalrekening bij een bank beschikt. Als er sprake is van roodstand op de bankrekening, is het nodig om over een werkende bankrekening te beschikken. Het is mogelijk om een aparte bankrekening te openen, maar dat is niet nodig als de bank akkoord gaat met het meenemen van de roodstand als schuld in de schuldregeling en/of de roodstand beëindigt.

Op zijn vroegst op 1 januari 2013 wordt de Wet op het financieel toezicht dusdanig aangepast, dat er een wettelijk recht op een basisbankrekening bestaat. Dit is een rekening waarop roodstand niet is toegestaan en die geopend kan worden bij de bank waar verzoeker een lopende betaalrekening (met roodstand) heeft.

Artikel 5. Afwijzen en beëindigen

In dit artikel wordt beschreven wanneer schuldhulpverlening kan worden afgewezen of beëindigd. Op grond van Algemene wet bestuursrecht dient er eenmaal een redelijke hersteltermijn geboden te worden. De verzoeker wordt na de eerste uitvraag nog eenmaal in de gelegenheid gesteld om aan de informatieplicht of medewerkingsplicht te voldoen.

De wet geeft de ruimte om schuldhulpverlening te weigeren aan personen die fraude hebben gepleegd door schending van de inlichtingenplicht aan een bestuursorgaan (artikel 3 Wgs). Hiervoor wordt niet gekozen. Als deze doelgroep niet geholpen wordt, is de kans dat fraudeschulden en boetes worden terugbetaald kleiner. Ook zou de kans op huisuitzettingen bij deze groep groter zijn, wat leidt tot grotere maatschappelijke kosten. Hulp bieden bij het kunnen afbetalen van (fraude)schulden is daarom nodig. Het

karakter van de schulden maakt wel dat een minnelijke of wettelijke schuldenregeling niet tot de mogelijkheden hoort. De dienstverlening die geboden kan worden is daardoor beperkt.

Artikel 6. Recidive – hernieuwde aanvraag

Van recidive is sprake als iemand zich al eerder tot de gemeente heeft gewend voor schuldhulpverlening. De wijze waarop dit traject is doorlopen en het al dan niet afgerond hebben van het traject, is van belang voor de termijn waarbinnen men zich opnieuw kan melden voor schuldhulpverlening. Indien men zich voor afloop van de in dit artikel genoemde termijnen meldt, wordt de schuldhulpverlening geweigerd.

Lid 1:

Indien de voorgaande schuldregeling (laatste fase, waarin met de schuldeisers tot een akkoord wordt gekomen) succesvol is afgerond, is het voor de termijn voor het opnieuw toelaten tot de schuldhulpverlening van belang of het ontstaan van de nieuwe schulden verwijtbaar is aan de verzoeker. Zo niet, dan wordt de verzoeker in beginsel in principe pas 1 jaar na afronding van het vorige traject weer toegelaten tot de schuldhulpverlening. Als het wel aan de verzoeker te verwijten is dat er nieuwe schulden zijn ontstaan, is de termijn waarna men weer toegelaten kan worden gesteld op 5 jaar. Het maakt hierbij niet uit of het om een minnelijk traject bij de gemeente gaat of om het wettelijke traject (WSNP).

De verzoeker kan altijd gebruik maken van informatie en advies. Ook bij nieuwe niet-verwijtbare schulden wordt in beginsel een wachttijd gehanteerd. Reden hiervoor is dat bij het doorlopen van het vorige traject financiële zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid veel aandacht hebben gekregen. Belanghebbende wordt dus vaardig geacht om eerst zelf oplossingen te gaan zoeken, eventueel met advies van de schulddienstverlener.

Lid 2:

Indien de voorgaande schuldregeling (laatste fase, waarin met de schuldeisers tot een akkoord wordt gekomen) niet is afgerond, is het voor de termijn voor het opnieuw toelaten tot de schuldhulpverlening van belang of dit aan de verzoeker te verwijten is. Bij niet-verwijtbaar gaat het dan om gewijzigde omstandigheden van de verzoeker of het niet meewerken van de schuldeisers. In dat geval is de termijn waarna men weer kan worden toegelaten tot de schuldhulpverlening in beginsel gesteld op 1 jaar. Reden hiervoor is dat schuldeisers binnen 1 jaar niet akkoord zullen gaan met een andere (nieuwe) schuldregeling. Omdat ook de omstandigheden van belanghebbende van belang kunnen zijn geweest bij beëindiging, zal er altijd maatwerk geleverd moeten worden. Er moet tevens onderzocht worden of de beëindiging van een WSNP-traject valt onder de uitzonderingen die zijn opgenomen in artikel 288 lid 2 onder d van de faillissementswet. Indien dit het geval is, kan afgeweken worden van de termijn van 1 jaar.

Bij verwijtbaar niet afronden van de schuldregeling is de termijn op 5 jaar gesteld. Ook hierbij maakt het niet uit of het om een minnelijk traject bij de gemeente gaat of om het wettelijke traject (WSNP).

Lid 3:

Vanuit de integrale schuldhulpverlening wordt gekeken naar de complete problematiek van cliënten. Dit betekent dat er in het kader van schuldhulpverlening doorverwezen kan worden naar andere trajecten. Indien men in dit kader andere trajecten dan de schuldregeling heeft gevolgd, is het niet van belang of deze succesvol zijn doorlopen en of er sprake is van verwijtbaarheid. In alle gevallen is de termijn gesteld op 2 jaar.

Lid 4:

Indien een traject, ongeacht in welke fase, wordt beëindigd op grond van misdraging door de verzoeker, zie artikel 5 sub e van deze beleidsregels, is de termijn gesteld op 5 jaar.

In alle gevallen kan men zich wel altijd tot de gemeente wenden voor informatie en advies. Hiervoor geldt geen weigeringstermijn.

Artikel 7. Overgangsrecht recidive

Het recidiveartikel (artikel 6) is alleen van toepassing op de klanten die na de inwerking treding van de Wgs op 1 juli 2012 in hun schuldhulpverleningstraject zijn gekomen. Dit omdat het beleid per die datum is aangepast op de nieuwe wet. Mensen die vóór 1 juli 2012 in de schuldhulpverlening zijn gekomen dan wel hun traject hebben afgerond, hebben niet hetzelfde aanbod gehad en niet hetzelfde traject doorlopen als de mensen die vanaf 1 juli 2012 zijn binnengekomen. Deze mensen worden niet geweigerd op grond van recidive, omdat eerst eenmaal het nieuwe aanbod moet zijn doorlopen om van recidive te kunnen spreken.

Artikel 8. Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

Op basis van dit artikel kan in een individueel geval de hardheidsclausule worden toegepast die het mogelijk maakt voor de belanghebbende ten gunste van hem af te wijken van hetgeen in de beleidsregels is vastgelegd. Hierbij moet worden getoetst aan de algemene normen van redelijkheid en billijkheid. Het moet hierbij nadrukkelijk gaan om uitzonderingssituaties.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.